

General Certificate of Education
Advanced Subsidiary Examination
June 2011

Polish

PLSH1

Unit 1 Reading and Writing

Insert

Text to be used when answering Section 1

Text for use with **Section 1****Fryderyk Chopin – geniusz, człowiek z towarzystwa**

Często gościł na kulturalnych salonach – w 2010 roku przypadła 200 rocznica jego urodzin i Rok Chopinowski.

Mikołaj Chopin, ojciec Fryderyka, urodził się w małej wiosce we Francji. Pracował u hrabiego Paca, a gdy ten sprzedał swój francuski majątek, szesnastoletni Mikołaj przyjechał do Polski. Zabrał ze sobą skrzypce, flet i kilka książek Woltera.

Po przyjeździe do Polski miał różne prace, aż w końcu został nauczycielem Fryderyka Skarbka i to w majątku Skarbka, Żelazowej Woli, poznał przyszłą żonę, Teklę Krzyżanowską. Tam też urodziły im się dwie córki, Ludwika i Izabela, oraz syn Fryderyk. Wkrótce po narodzinach Fryderyka Chopinowie przenieśli się do Warszawy. Ojciec Chopina grał na kilku instrumentach, wykładał w Liceum Warszawskim, gdzie uczył nie tylko języka francuskiego, ale i niemieckiego. Chopinowie prowadzili też pensjonat, co dawało rodzinie dodatkowe dochody.

Fryderyk od dziecka był słaby, kaszlał, ale udało mu się te płucne dolegliwości pokonać i w wieku 13 lat zaczął chodzić do szkoły. Nie skończył jednak liceum, rodzina uznała to za stratę czasu i Fryderyk podjął naukę w konserwatorium. Grać się nauczył sam i mając 6 lat umiał odtworzyć ze słuchu każdą usłyszaną melodię. Potrafił też improwizować. Okrzyknięto go cudownym dzieckiem. Chopin nie był, jak inne cudowne dzieci, przeciążany pracą. Nie koncertował publicznie dla pieniędzy. Rodzice dbali o jego rozwój umysłowy, jak i fizyczny, był kochany, chwalony. Ciepła atmosfera domowa dawała mu pewność kim był, co znaczył, ile był wart.

Jego pierwszym nauczycielem muzyki był skrzypek, prof. Żywny. Żywny wiedział jedno, że nie należy przeszkadzać tak utalentowanemu chłopcu. Pozwolił mu do wszystkiego dochodzić samemu i być może ta metoda leży u podstaw oryginalności Chopina. Uczył go zasad harmonii i kompozycji oraz zapoznał z muzyką zapomnianego wtedy Jana Sebastiana Bacha.

W wieku siedmiu lat Fryderyk skomponował dwa pierwsze polonezy i dał pierwszy koncert. Dochód przeznaczono na cele charytatywne. Gdy zapytano malca, co publiczności podobało się najbardziej odrzekł: „Mój koronkowy kołnierzyk”. Co tu kryć, Chopin był modnisiem, dla którego krój surduta, spodni, fason kapelusza były rzeczami najwyższej wagi. Nigdy nie wychodził z domu bez rękawiczek. Jak pisał o nim jego przyjaciel Liszt „tyle było dystynkcji w jego postawie i manierach, zdradzających dobre wychowanie, że traktowano go jak księcia.”

Gdy ukończył lat 12 jego edukacją muzyczną zajął się dyrektor konserwatorium Elsner, który na świadectwie napisał: „geniusz muzyczny”. Namawiano Chopina w Polsce, a potem w Paryżu, aby napisał operę narodową, ale miał on jasną wizję co chce robić. Chciał grać i tworzyć. Nie lubił też grania z orkiestrą, tłumem, wpatrzonych w niego oczu.

Chopin dowcipny, znakomicie wychowany, władający niemieckim, angielskim, włoskim, francuskim, łaciną był pożądanym gościem na warszawskich, a później paryskich salonach.

W 1830 roku nad Warszawą zaczęły gromadzić się chmury, nasilił się nastrój buntu przeciw carowi. Aby uniknąć kolejnego powstania, Chopin został wysłany za granicę. Poza tym potrzebował światowego sukcesu i aby to osiągnąć, musiał wyjechać. Przez Wiedeń i Berlin dotarł do Paryża. Tam poznał Liszta. Opiekowali się nim książę Potocki i Czartoryski, był znany i uwielbiany. Miał 22 lata. Każdego wieczoru Chopin chodził do teatru, na koncerty, a później na przyjęcia, był duszą towarzystwa. Poza życiem rozrywkowym i lekcjami, których dawał około sześciu każdego dnia, komponował – etiudy, ballady, mazurki.

George Sand była bohaterką jedyne go poważnego romansu Chopina. Była kimś wyjątkowym – baronowa, spokrewniona z królami Francji, pisarka, chodziła w męskim ubraniu, paliła cygara. Pomimo swojego temperamentu była kobietą niezwykle opiekuńczą. Chopinowi poświęciła się bez reszty, stworzyła mu dom. Spędzał u niej w Nohant letnie miesiące, komponując jak szalony i regenerując siły po paryskich zimach.

Stan zdrowia kompozytora stopniowo się pogarszał, Chopin stał się trudny, zaczęły się konflikty i w 1847 doszło między nimi do zerwania. Załamał się i coraz bardziej słabł. Otoczony przyjaciółmi umarł 17 października 1849 roku. W muzyce Chopina dominuje uczucie, był niedoścignionym mistrzem melodii. Jak powiedział wielki pianista, laureat konkursu Chopinowskiego Krystian Zimerman, możemy tylko sobie wyobrazić, jaką muzykę stworzyłby jeszcze Chopin, gdyby żył dłużej.

Blank page